ئامادەی ڕێکخستنی ٦ هەڵمەت بۆ هێنانی بەشی بەڵێنپێدەر، دەرمان و بەرهەمی هێلکەیی ڕەوانەکرێت بۆ «بەرهەمی»

هێرۆ ئەمین

بڕیار وایە هەڵمەتەکە ماوەی ٦ هەفتە بخایەنێت و لە ٣ ی ئەم مانگەوە دەست پێبکات. ئامانجی سەرەکی هەڵمەتەکە ئەوەیە کە ڕێژەی بەشکردنی بەڵێنپێدەر لە ٤٢ لە سەدا لە ساڵی ڕابردووەوە بۆ ٦٠ لە سەدا لە ساڵی ٢٠٢٦ بەرز بکرێتەوە. ئەو ڕێژەیە لە ڕاپرسییەکی ناوخۆیی دەرکەوتووە کە لە ٩ ی ئەم مانگەدا ئەنجامدراوە و تێیدا ٦١٤ بەڵێنپێدەر بەشداربوون.

ئەنجامەکان ئاماژە بەوە دەکەن کە ٣٧ لە سەدی بەشداربووان ڕاپۆرتیان داوە کە لە ماوەی ساڵێکدا دەرمانی پێویستیان بۆ نەخۆشییەکانی خوێن یان هۆرمۆن بۆ ماوەی چەند ڕۆژێک یان هەفتەیەک ڕاگرتووە، تەنها لەبەر ئەوەی بەشێک لە دەرمانەکان لە بازاڕی ناوخۆدا بەردەست نەبوون. هەروەها ٢٩ لە سەدیان وتوویانە کە ناچار بوون بڕی دەرمانەکان کەم بکەنەوە یان بە جیاوازی بخۆن، چونکە نرخەکان بەرز بوونەتەوە.

بەڕێوەبەری گشتی بەشی بەڵێنپێدەر، دکتۆر ئاسۆ هێمن، لە کۆنفرانسەکەدا ڕایگەیاند: «ئەم هەڵمەتە تەنها کۆکردنەوەی دەرمان نییە، بەڵکو دانپێدانانێکی ڕاستەقینەیە بە ئەو ڕۆڵەی کە بەڵێنپێدەران لە ژیانی ئەم وڵاتەدا دەیبینن. زۆرێک لە خەڵکی ئێمە ڕۆژانە پشت بە دەرمانێک دەبەستن بۆ ئەوەی بتوانن بچنە سەر کار، بۆ ئەوەی منداڵەکانیان بە تەندروستی گەورە بکەن، یان بۆ ئەوەی ژیانێکی ئاسایی بژین. ئەگەر ئەو دەرمانە لە نێوەندێکی تەندروستی نزیک لە ماڵەوە بەردەست نەبێت، ئەوا بەشداربوونی ئەو کەسە لە کۆمەڵگادا بە مەترسی دەکەوێت.»

بەپێی ڕاگەیەندراوەکە، ٦ هەڵمەتەکە بریتین لە: هەڵمەتی ڕاگرتنی دەرمان بۆ ماوەی ٧ ڕۆژ، هەڵمەتی ڕێکخستنی ڕاوێژکاری تەندروستی بۆ ژنانی تەمەن ٢٥ بۆ ٤٥ ساڵ، هەڵمەتی ڕاهێنانی پزیشکان لەسەر ڕێنمایی نوێی چارەسەر، هەڵمەتی ڕاگەیاندنی گشتی بە ناونیشانی «دەرمان بۆ ژیان»، هەڵمەتی کۆکردنەوەی ئیمزا بۆ پێشنیارکردنی یاسایەک بۆ ڕێگرتن لە دابەزینی خێرای نرخی دەرمانە بنەڕەتییەکان، و هەڵمەتی ڕاپرسی بۆ کۆکردنەوەی زانیاری زیاتر دەربارەی کێشەکان.

بەڕێوەبەری گشتی بەشی بەڵێنپێدەر ئاماژەی بەوەشدا کە ئەو ڕێژەیەی ئێستا ئامانجی لێ کراوە، لە ڕووی نێودەوڵەتییەوە بە ڕێژەیەکی نزم دادەنرێت، چونکە لە زۆربەی وڵاتانی ئەوروپا و ئەمریکای باکوور ڕێژەکە لە نێوان ٧٠ بۆ ٨٥ لە سەدایە. بەڵام هۆکارە سەرەکییەکانی ئەم جیاوازییە، بە گوتەی ئەو، نەبوونی دەرمانەکە لە بازاڕدا نییە، بەڵکو گرانبوونی بەرچاوی نرخەکانە.

لە ڕاپرسییەکەدا دیاریکراوە کە ٤١ لە سەدی ئەو کەسانەی وەڵامیان داوەتەوە، ماوەی زیاتر لە ساڵێک چاوەڕێی چارەسەر بوون، و ٢٣ لە سەدیشیان ڕاپۆرتیان داوە کە ناچار بوون سەردانی دوو یان زیاتر لە دوو پزیشک بکەن تا ڕێگەیان پێبدرێت دەرمانەکە وەربگرن. هەروەها ٥٨ لە سەدیان وتوویانە کە ئەگەر ڕێژەی بەشکردن بەرز بکرێتەوە، ئەوا زیاتر هاوکاری کێشەکانی تر دەکەن، وەک ئەوەی کە ئایا دەرمانەکە لە ناو خانەنشینی تەندروستی گشتیدا بێت یان نا.

ئەندامی پەرلەمان خاتوو ڕۆژان عەبدوڵڵا، کە سەرۆکایەتی لیژنەی تەندروستی پەرلەمانی کردووە، ڕایگەیاند کە لیژنەکەی ئامادەیە لە دانیشتنێکی تایبەتدا گفتوگۆ لەگەڵ وەزارەتی تەندروستی و بەشی بەڵێنپێدەر بکات بۆ ئەوەی ڕێگەی چارەسەرێکی یاسایی بدۆزرێتەوە. ئەو وتی: «ئێمە ئامادەین هەموو ئەو ڕێگایانە بگرینەبەر کە ڕێگە بە دەرمان بدەن بە خەڵکی پێویست، بەڵام پێویستە ئەو ڕێگایانە بە شێوەیەک بن کە ئەو دەرمانانەی کە ئێستا لە بازاڕدا بەردەستن، لە دەست نەدەین.»

بەڕێوەبەری گشتی بەشی بەڵێنپێدەر ئاماژەی بەوەشدا کە هەڵمەتەکە لەگەڵ ٤ کۆمپانیای دابەشکردنی دەرمان و ٣ نەخۆشخانەی تایبەت ڕێکخراوە، و ئەو کۆمپانیایانە ڕازی بوون کە ٢٠ لە سەدی قازانجی ئەو دەرمانانەی کە بۆ ماوەی هەڵمەتەکە دابەشیان دەکەن، بگەڕێننەوە بۆ سندوقێکی تایبەت کە بۆ ئەم مەبەستە دروست کراوە.

هەڵمەتی ٦ مانگی بۆ ڕاگرتنی ڤایڕەسی جگەرە لە ٢٠ خانەنشینی گەڕەکی «بەرهەمی» دەست پێدەکات

سەرکەوتن عەلی

هەڵمەتەکە لە ٢٠ خانەنشینی گەڕەکی «بەرهەمی» دەست پێدەکات و ماوەی ٦ مانگ بەردەوام دەبێت. ئامانجی سەرەکی هەڵمەتەکە ئەوەیە کە ڕێژەی ئەو کەسانەی کە ڤایڕەسی جگەرە هەڵدەگرن لە ٦٤ لە سەدەوە بۆ ٤٠ لە سەد دابەزێنرێت. بەڕێوەبەرایەتی گشتی تەندروستی گەڕەکی «بەرهەمی» ڕایگەیاندووە کە